

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ
INTERNET:

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
<http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/13/99

STOSUNEK DO RZĄDU I OCENA DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI POLITYCZNYCH W NOWYCH WOJEWÓDZTWACH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Nowy podział administracyjny kraju jest okazją do przedstawienia zróżnicowania opinii mieszkańców poszczególnych województw. Istotną przeszkodą w stosowaniu tego typu analiz jest wielkość próby, na której realizujemy sondaże. W poszukiwaniu metody pozwalającej uniknąć tego rodzaju ograniczeń dokonaliśmy zagregowania danych wojewódzkich, pochodzących z badań przeprowadzonych w ciągu ostatnich czterech miesięcy. W ten sposób powstał zintegrowany zbiór danych dla poszczególnych województw. Przedstawione wyniki (uzyskane w okresie od października '98 do stycznia '99)¹ należy interpretować jako średnie z czterech miesięcy. Wprawdzie jest to zabieg metodologicznie uprawniony, jednak ze względu na liczebności prób w poszczególnych województwach, szczególnie najmniejszych, dane te należy traktować ostrożnie - jako wyniki przybliżone.

STOSUNEK DO RZĄDU I OSOBY PREMIERA

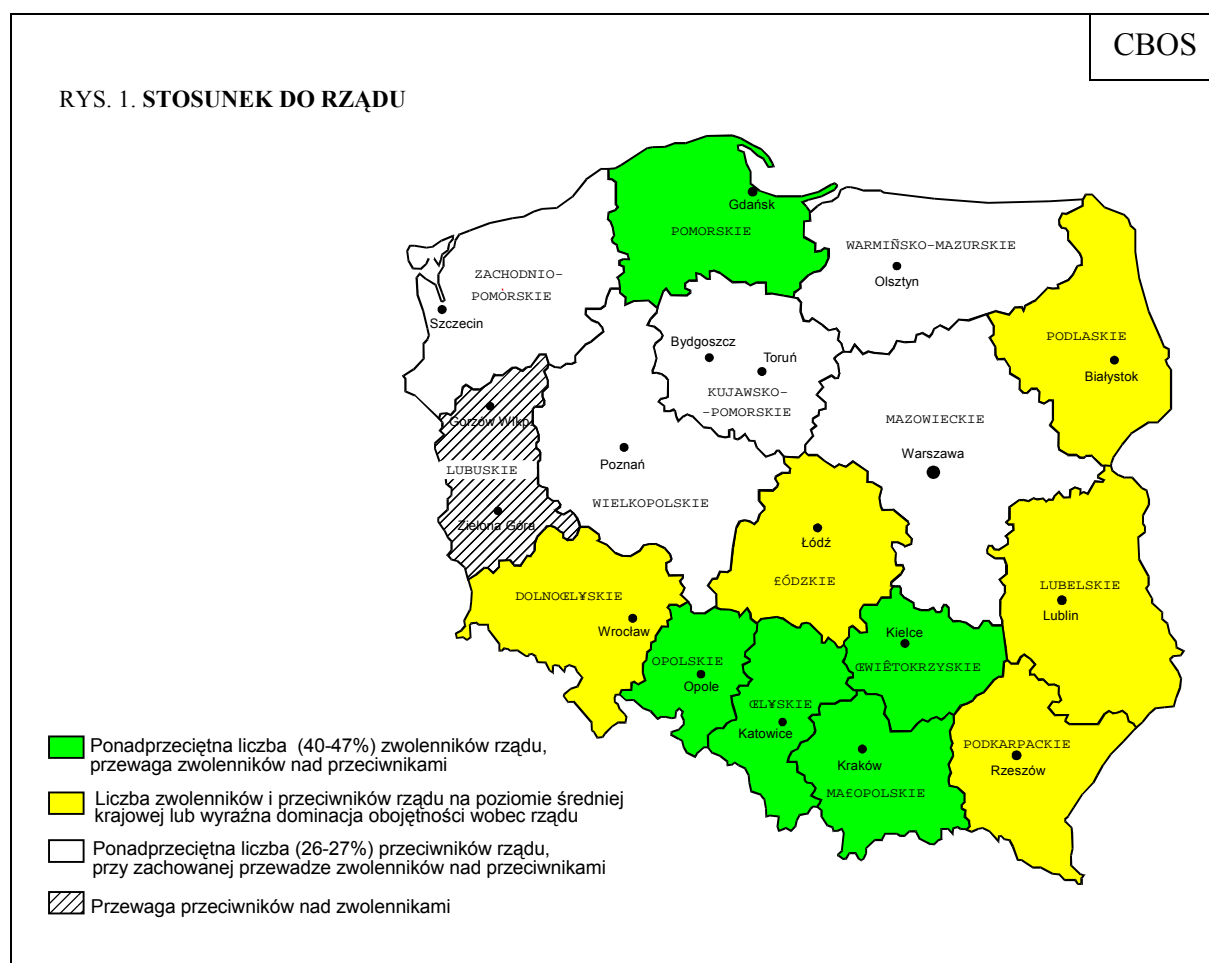
W ciągu ostatnich czterech miesięcy w całej badanej populacji zwolennicy rządu (37%) przeważali nad jego przeciwnikami (23%), a odsetek zwolenników był porównywalny z odsetkiem osób deklarujących obojętność wobec rządu (36%). Również we wszystkich województwach więcej jest zwolenników obecnego gabinetu niż przeciwników, z wyjątkiem województwa lubuskiego, w którym odsetki te wynoszą odpowiednio: 23% i 31%. Trzeba jednak dodać, że w sześciu województwach (lubelskim, lubuskim, podkarpackim, podlaskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim) dominuje obojętny stosunek do rządu.

¹ Dane pochodzą z czterech następujących badań przeprowadzonych na reprezentatywnych próbach losowo-adresowych dorosłych Polaków (łącznie 4432 osoby): „Aktualne problemy i wydarzenia” (101-104), 15-20 października '98, 5-9 listopada '98, 3-8 grudnia '98 oraz 6-12 stycznia '99.

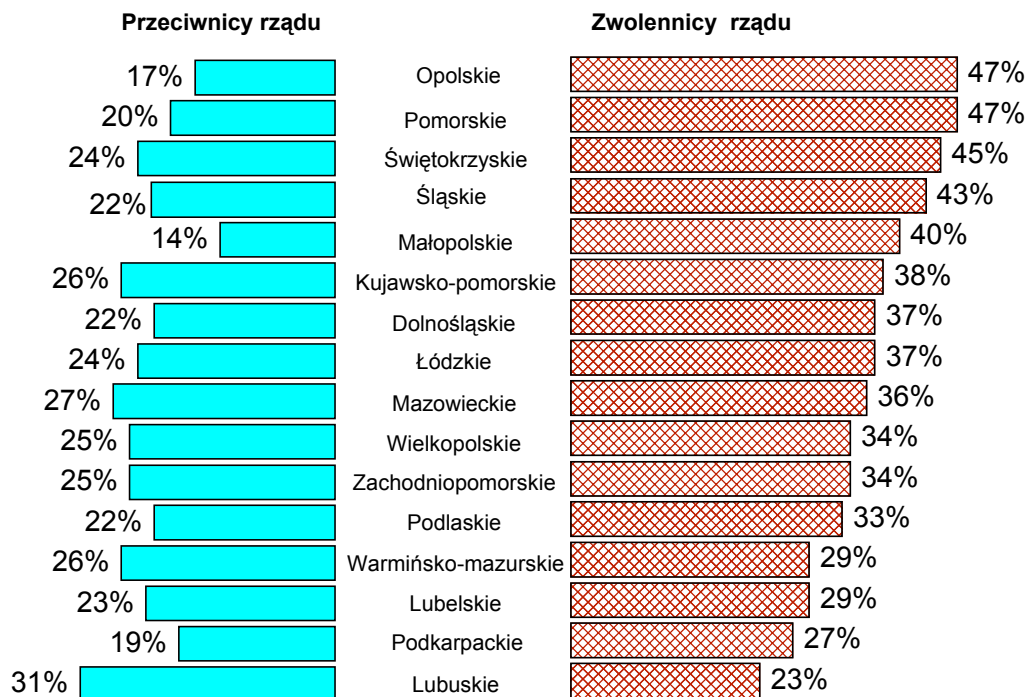
Tabela 1

w procentach

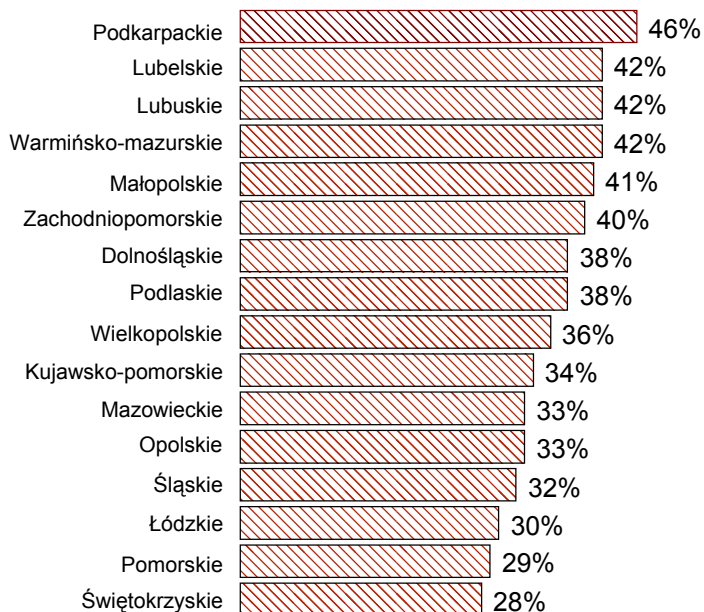
Województwa	Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do obecnego rządu? X '98 - I '99			
	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć
Ogółem	37	23	36	4
Dolnośląskie	37	22	38	3
Kujawsko-pomorskie	38	26	34	2
Lubelskie	29	23	42	6
Lubuskie	23	31	42	4
Łódzkie	37	24	30	9
Małopolskie	40	14	41	6
Mazowieckie	36	27	33	4
Opolskie	47	17	33	2
Podkarpackie	27	19	46	7
Podlaskie	33	22	38	7
Pomorskie	47	20	29	4
Śląskie	43	22	32	3
Świętokrzyskie	45	24	28	3
Warmińsko-mazurskie	29	26	42	3
Wielkopolskie	34	25	36	5
Zachodniopomorskie	34	25	40	1

RYS. 2. RANKING WOJEWÓDZTW WEDŁUG LICZBY ZWOLENNIKÓW RZĄDU

RYS. 3. RANKING WOJEWÓDZTW WEDŁUG DEKLAROWANEJ OBOJĘTNOŚCI WOBEC RZĄDU

Ogólnie można stwierdzić, że w piętnastu województwach - niezależnie od stopnia zróżnicowania opinii - zwolennicy rządu przeważają nad jego przeciwnikami. Również podobnie jak w próbie ogólnopolskiej, niemal we wszystkich województwach zadowolenie z tego, że Jerzy Buzek stoi na czele rządu, przeważa nad niezadowoleniem.

W większości województw, w których - w porównaniu ze średnią krajową - odnotowaliśmy ponadprzeciętną liczbę zwolenników rządu, odsetek deklarujących zadowolenie, że Jerzy Buzek jest premierem, wynosi co najmniej 53% wobec 47% w skali kraju (małopolskie, opolskie, pomorskie i śląskie). Trzeba jednak wyraźnie zaznaczyć, że „województki” rozkład aprobaty Jerzego Buzka na stanowisku prezesa Rady Ministrów należy traktować ostrożnie ze względu na znaczne odsetki respondentów (zwłaszcza gdy przekraczają one 25%) nie mających wyrobionego zdania w tej sprawie².

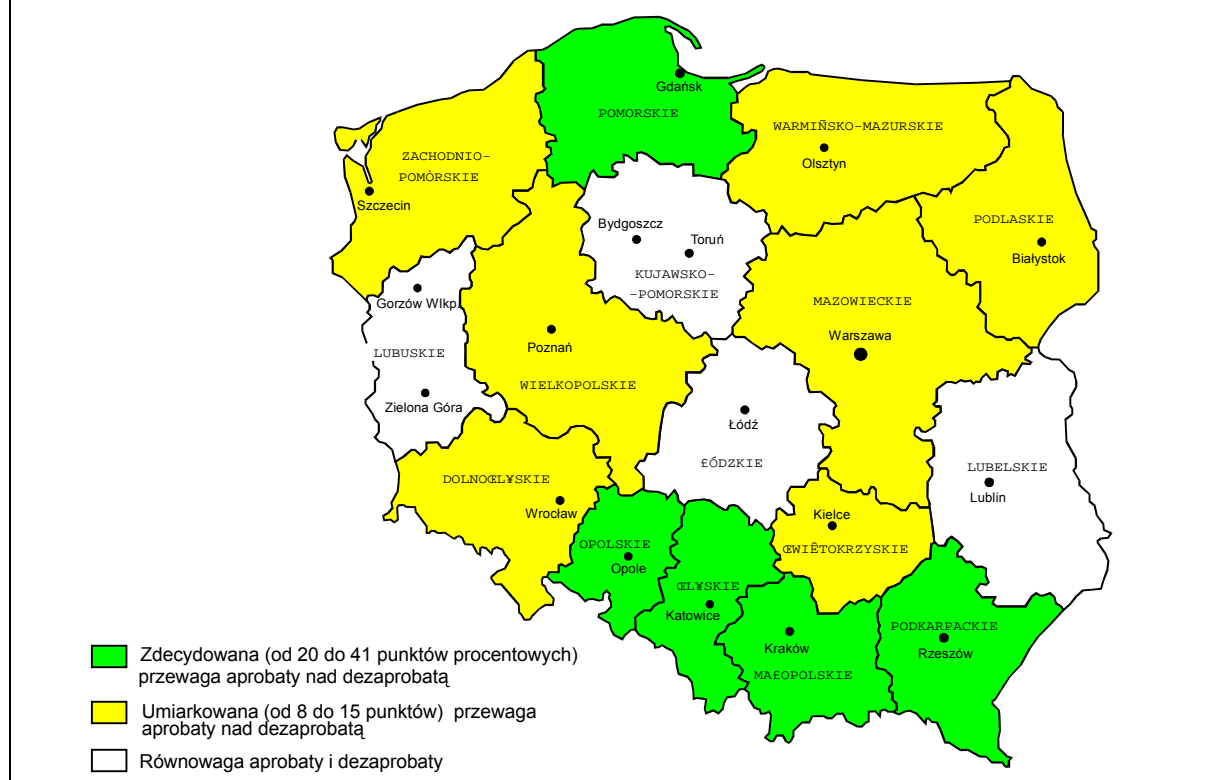
Tabela 2

w procentach

Województwa	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Jerzy Buzek? X '98 - I '99		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	47	31	22
Dolnośląskie	48	34	18
Kujawsko-pomorskie	41	40	19
Lubelskie	37	35	28
Lubuskie	33	31	36
Łódzkie	35	35	30
Małopolskie	60	19	21
Mazowieckie	45	34	21
Opolskie	56	25	19
Podkarpackie	45	25	30
Podlaskie	37	29	34
Pomorskie	53	27	20
Śląskie	56	29	15
Świętokrzyskie	48	37	15
Warmińsko-mazurskie	45	30	25
Wielkopolskie	44	30	26
Zachodniopomorskie	45	31	24

² Uwaga ta dotyczy także analizy oceny wyników działalności obecnego rządu oraz jego polityki gospodarczej.

RYS. 4. ZADOWOLENIE Z OSOBY PREMIERA

OCENA WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU I JEGO POLITYKI GOSPODARCZEJ

W ocenie wyników działalności rządu premiera Jerzego Buzka występują znaczne terytorialne zróżnicowania opinii. W województwach małopolskim, opolskim i pomorskim odsetek osób pozytywnie oceniających działania rządu jest co najmniej dwukrotnie większy niż odsetek wyrażających negatywne opinie w tym względzie. Również w województwie śląskim aprobatą znacznie przeważa nad dezaprobatą wyników działalności obecnego gabinetu. Jednocześnie opinie o pracy rządu są w wymienionych województwach wyraźnie lepsze niż w skali kraju. Natomiast wśród mieszkańców województw: kujawsko-pomorskiego, lubuskiego i łódzkiego oceny wyników działalności rządu są gorsze (złe wyraźnie przeważają nad dobrymi) niż wśród ogółu społeczeństwa. W pozostałych województwach opinie o pracy rządu są podzielone lub kształtują się podobnie jak w próbie ogólnopolskiej.

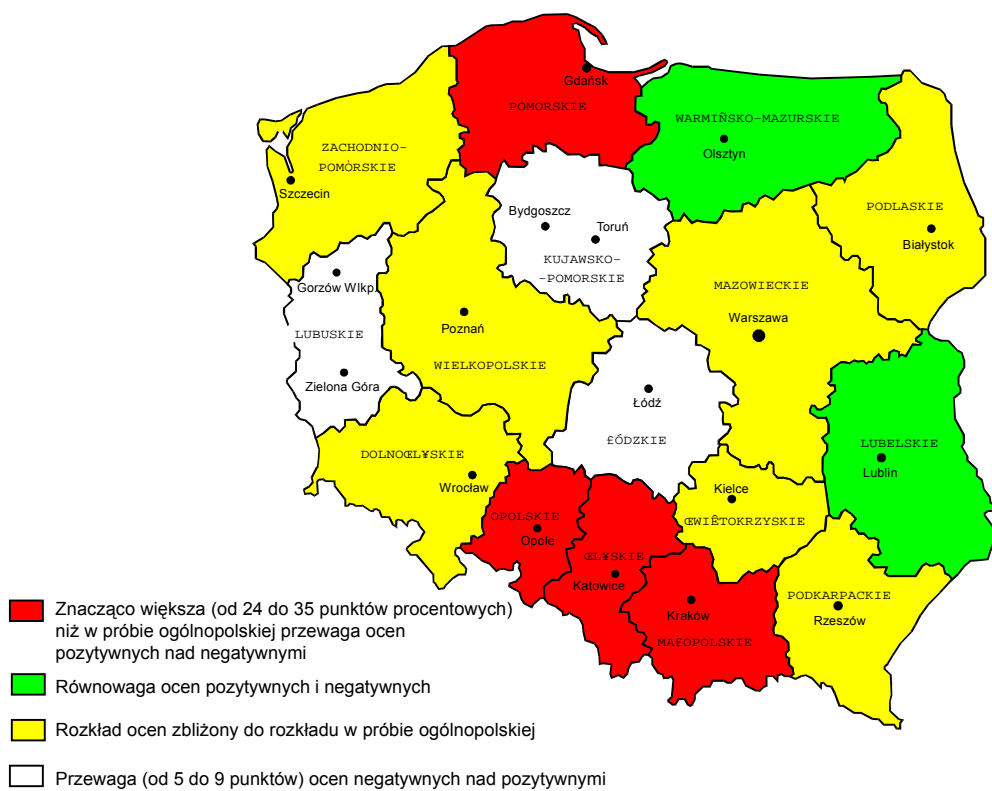
Tabela 3

w procentach

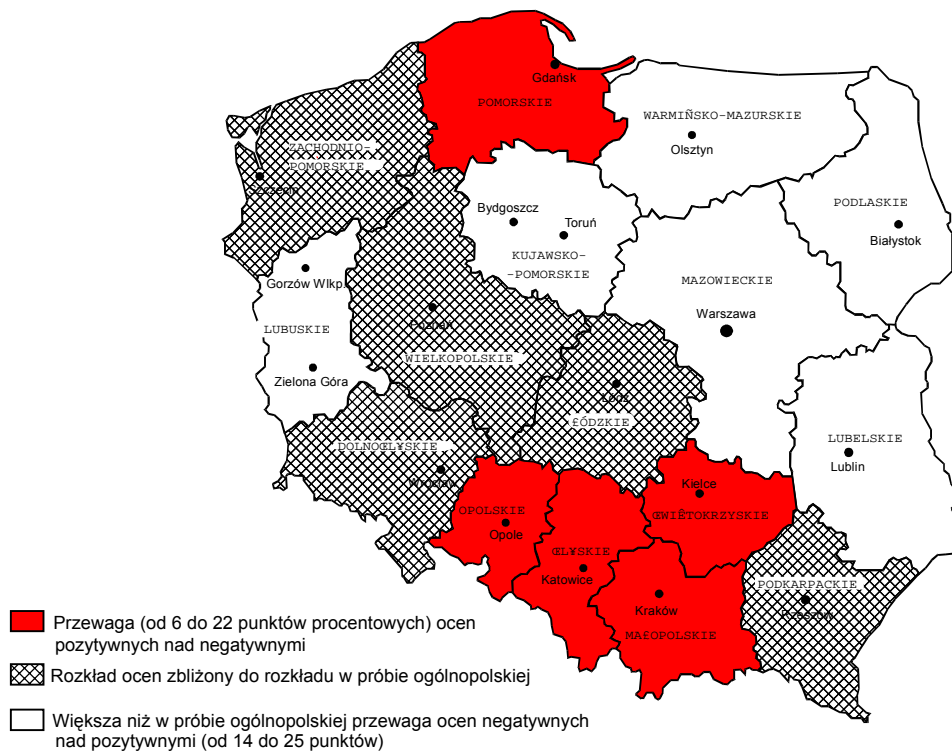
Województwa	Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Jerzego Buzka od czasu objęcia przezeń władzy? X '98 - I '99			Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej? X '98 - I '99		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	45	34	21	39	43	18
Dolnośląskie	49	34	18	42	42	16
Kujawsko-pomorskie	38	43	18	34	50	16
Lubelskie	39	40	21	30	51	19
Lubuskie	31	40	29	24	49	27
Łódzkie	35	43	22	35	44	20
Małopolskie	54	26	20	47	31	22
Mazowieckie	43	36	21	36	50	14
Opolskie	57	23	20	50	32	18
Podkarpackie	40	31	29	31	42	28
Podlaskie	32	36	31	24	48	28
Pomorskie	57	22	21	46	39	15
Śląskie	55	30	15	46	40	14
Świętokrzyskie	45	39	16	47	39	14
Warmińsko-mazurskie	37	34	30	28	48	24
Wielkopolskie	43	37	20	35	41	24
Zachodniopomorskie	48	35	17	40	44	16

W skali kraju znacznie lepsze są oceny wyników działalności obecnego rządu (przewaga dobrych nad złymi) niż opinie o jego polityce gospodarczej (nieznacznie przeważają oceny negatywne). Mimo to mieszkańcy województw, w których wyniki działalności rządu postrzegane są znacząco lepiej niż w innych województwach i wśród ogółu Polaków, konsekwentnie lepiej niż inni oceniają politykę gospodarczą obecnego gabinetu.

RYS. 5. OCENA WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

RYS. 6. OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Z porównania obu mapek wynika, że mieszkańcy województw lubuskiego i kujawsko-pomorskiego są zdecydowanie najbardziej krytyczni w ocenie wyników działalności rządu i jego działań na rzecz poprawy polskiej gospodarki. Jednocześnie lubuskie jest jedynym województwem, w którym przeciwnicy rządu przeważają nad jego zwolennikami, a stopień zadowolenia z szefa obecnego gabinetu rządowego, Jerzego Buzka, jest najniższy w kraju.

Relatywnie wysoką aprobatą rządu, jego polityki gospodarczej i osoby premiera konsekwentnie wyróżniają się mieszkańcy województw: opolskiego, śląskiego, małopolskiego, a także pomorskiego.

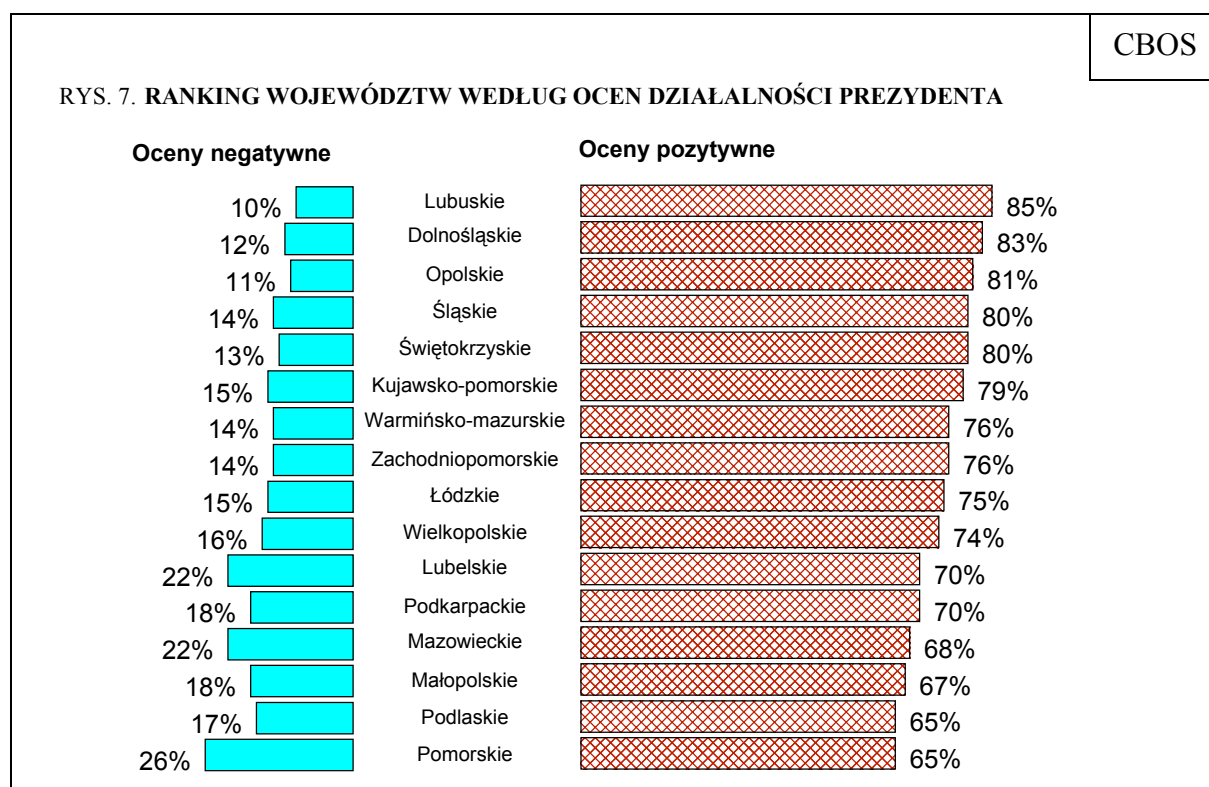
OCENA DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

Jakkolwiek obserwujemy terytorialne zróżnicowanie ocen działalności Aleksandra Kwaśniewskiego, to ogólnie można stwierdzić, że prezydent cieszy się niemal powszechnym uznaniem w przeważającej liczbie województw. Największy odsetek badanych dobrze oceniających działalność Aleksandra Kwaśniewskiego odnotowaliśmy w województwie lubuskim (85%), które jednocześnie charakteryzuje się wyjątkowo niskimi ocenami pracy rządu. Wysoki stopień akceptacji działań urzędu prezydenta (80% i więcej pozytywnych opinii) występuje również w województwach: dolnośląskim, opolskim, śląskim i świętokrzyskim. Natomiast niższy od średniej krajowej odsetek osób dobrze oceniających działalność głowy państwa notujemy wśród mieszkańców województw: mazowieckiego, małopolskiego, podlaskiego i pomorskiego (65-68% ocen pozytywnych wobec 74% takich ocen w skali kraju).

Tabela 4

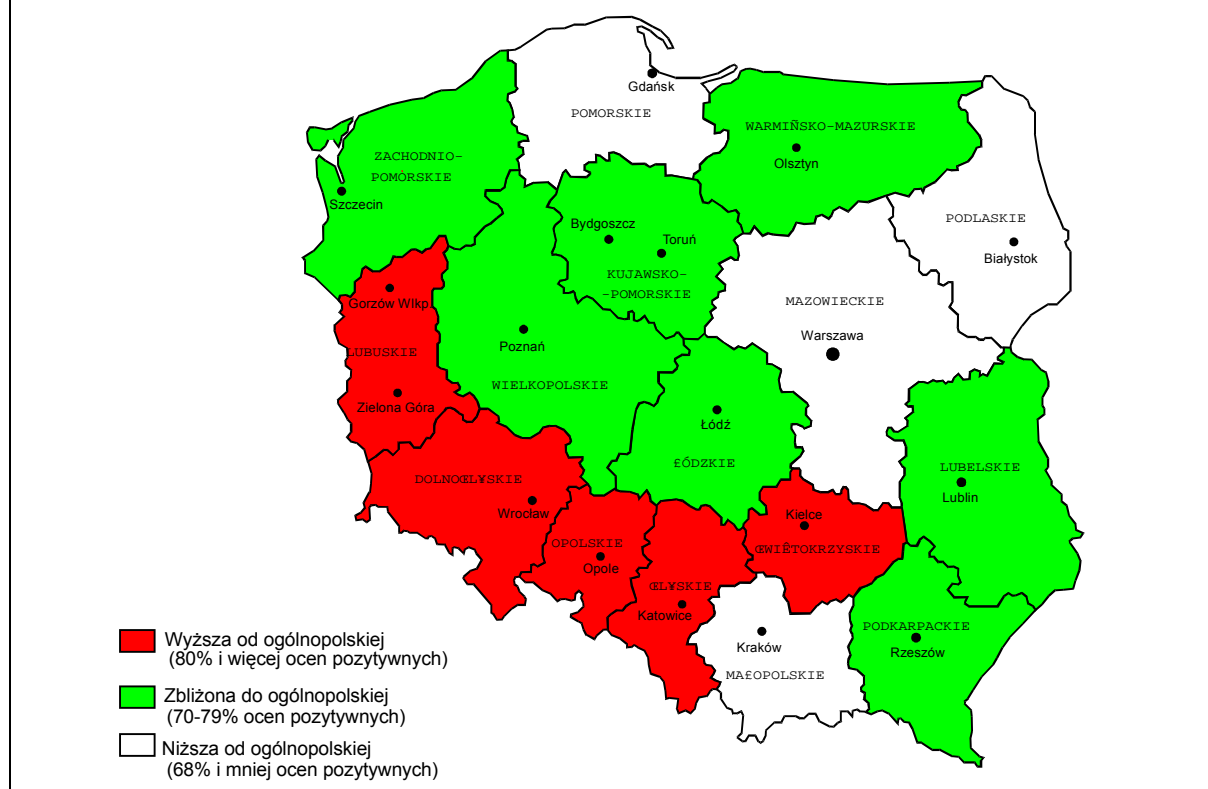
w procentach

Województwa	Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego ? X '98 - I '99		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	74	17	9
Dolnośląskie	83	12	5
Kujawsko-pomorskie	79	15	6
Lubelskie	70	22	8
Lubuskie	85	10	5
Łódzkie	75	15	10
Małopolskie	67	18	15
Mazowieckie	68	22	11
Opolskie	81	11	8
Podkarpackie	70	18	12
Podlaskie	65	17	18
Pomorskie	65	26	8
Śląskie	80	14	7
Świętokrzyskie	80	13	7
Warmińsko-mazurskie	76	14	11
Wielkopolskie	74	16	10
Zachodniopomorskie	76	14	10

Pominięto „trudno powiedzieć”.

RYS. 8. OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

OCENY SEJMU I SENATU

Opinie o działalności Sejmu są podzielone nie tylko wśród ogółu społeczeństwa, ale również w przeważającej liczbie województw. Niższy niż gdzie indziej odsetek pozytywnych ocen w województwie podlaskim świadczy nie tyle o wysokim krytycyzmie jego mieszkańców, ile raczej wynika z największej liczby osób nie mających wyrobionej opinii o Sejmie. Można więc powiedzieć, że „województki” rozkład opinii o pracy Sejmu jest dość wyrównany i mniej więcej zbliżony do ogólnopolskiego.

Tabela 5

w procentach

Województwa	Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu ? X '98 - I '99			Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu? X '98 - I '99		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
Ogółem	43	42	15	46	33	21
Dolnośląskie	47	41	12	50	32	18
Kujawsko-pomorskie	47	45	9	46	37	17
Lubelskie	43	41	17	46	34	20
Lubuskie	40	47	13	40	39	20
Łódzkie	39	42	19	42	33	24
Małopolskie	41	36	23	48	24	28
Mazowieckie	42	44	14	46	38	17
Opolskie	45	37	18	57	25	18
Podkarpackie	40	40	20	41	33	26
Podlaskie	33	39	28	36	27	37
Pomorskie	45	44	11	45	34	20
Śląskie	49	40	11	52	32	16
Świętokrzyskie	44	44	12	46	39	15
Warmińsko-mazurskie	42	38	20	48	25	27
Wielkopolskie	40	42	18	39	36	25
Zachodniopomorskie	43	44	13	45	36	18

W ocenie działalności Senatu oceny pozytywne przeważają nad negatywnymi zarówno w skali kraju, jak i w czternastu województwach. W pozostałych dwóch (lubuskim i wielkopolskim) opinie o pracy Senatu są podzielone. Najwyższy odsetek dobrze oceniających działalność Senatu odnotowaliśmy wśród mieszkańców województwa opolskiego (57%). Podobnie jak w ocenie pracy Sejmu, również najmniej pozytywnych opinii o działalności Senatu wyrażają mieszkańcy województwa podlaskiego, z których częściej niż co trzeci (37%) nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie.

Ogólnie można stwierdzić, że zarówno w skali ogólnopolskiej, jak i poszczególnych województwach wyżej oceniana jest działalność Senatu niż Sejmu, a opinie o pracy obu izb parlamentu są w społecznościach województw - w przeciwieństwie do ocen różnych aspektów działalności rządu - dość wyrównane.